

пентръ

МИШЕ, ИЛИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 14.

Luni, 1. Aprilie

1846.

I S T R I A N A.

(Ърмаре.)

Пентръ днцелечереа ачестеі днскрпчїзні интересанте, днсемпѣт: 1) къ дн колонїи ордо (ordinea) ера аднпареа четъ дїанїлор алешї, карїї авеа дрептѣл ледїслатїв, декзрїонї ера апроане чеї че се пѣтнеа ла Рома сенаторї, дзѣтвїрї (дої вѣрвадї) ера апроане чеї че се пѣтнеа ла Рома консѣлї; 2) къ четатеа Сїрмїѣ ера дн Паннонїа їнферїоаре (de жос) de а стѣнга рѣѣлї Сава, знде се аолѣ астѣзї Мїтровїд; 3) къ четатеа Ескѣ ера дн Месїа їнферїоаре лѣгѣ рѣѣл омонїм (акѣм Іскрѣ дн България) пѣ департе de гѣра лѣї, de знде а фост пѣскѣтѣ шї Аврелїа Марчеллїна (паѣїна 75); 4) къ четатеа Петовїоне дн Паннонїа сѣперїоаре (de сѣс) ера дн Ынгарїе знде е акѣм Реттау; 5) къ четатеа Раѣїарїа дн Месїа сѣперїоаре ера дн България лѣгѣ Дѣпѣре, знде е акѣм Арѣарїѣ; 6) къ Сармїзетѣса, кѣ епїтетѣл Траїана, ера дн Трансїлванїа сѣпт $40^{\circ} 30'$, — $45^{\circ} 30'$, знде е акѣм сатѣл Грѣдїсте; 7) къ Ромѣла ера дн Дачїа їнферїоаре; кѣ провавїлітате пѣтѣт зїче, знде астѣзї се вѣд рїнеле лѣпгѣ Кѣмпѣлѣнѣ; 8) къ четатеа Томї, знде

а фост есіліат поетѣл Ovid, ера лѣгѣтѣ мареа Неарѣ (Pontus Euxinus) de знде шї епїтетѣл Pontica, знде заче акѣм Кїзстенѣї. Дарѣ деслѣшїрїле челе маї марї каре нї ле дѣ ачеастѣ днскрпчїзне сѣт: 1) пѣтїреа Дачїеї сѣперїоаре дн каре се аола Сармїзетѣса. Еѣ конїектѣрам де жа ла пѣѣлїкареа дїплотеї лѣї Adrian (дн Nr., томѣл I, паѣїна 24) дн ворвеле: et sunt in Dacia inferiore, къ Дачїа а фост днпѣрѣдїтѣ ка шї Панонїа шї Месїа, дн superior et inferior, акѣм ачеастѣ конїектѣрѣ с'а скїмват дн шїїндѣ сѣкѣрѣ, аїчї се vede шї Dacia superior. Ачеастѣ днпѣрѣдїре а Дачїеї а фост пѣлѣ акѣм кѣ тотѣл пекзпоскѣтѣ лѣвѣдїлор. 2) Нѣтїреа de тѣнїчїпїѣ а четѣдїї Ромѣла. Нѣтїеле ачестеї четѣдїї се маї аолѣ пѣмаї пе картеа Пѣвтїнѣрїанѣ, днскѣ фѣрѣ алте деслѣшїрї, аїчї нї се аратѣ ка зпа че авеа зп гѣверн аѣтопом. — Колонїїле Ескѣ, Раѣїарїа, Петовїоне, се декорѣазѣ кѣ епїтетѣл фамїліеї Ылїане а лѣї Траїан de каре с'аѣ фѣндат, дарѣ Сармїзетѣса кїар кѣ а лѣї Траїан днскѣшї: Traianae Sarmizegethusensium.

Пе пїеатрѣ се vede днкѣ локѣл знде ера рїдїкатѣ пе дѣнса статѣа лѣї Іѣлїѣ Капїтоне. Кїнд с'а адѣс дн Ескѣ ачї ла

Търн, пъ се поате щі. Пентръ консерва-
реа еї авем съ тълдѣтін Домпѣлѣ це-
перал Мавръ.

Дн о дистанць де 250 паші дела Търн
се веде дикъ шапцѣл къ каре ера дикѣн-
дѣрат орашѣл че се афла дмпредѣтрѣл
кастелѣлѣ. — Новл ораш Търн е дикъ
пѣдін локѣт пѣпъ акѣт, даръ креце дн
зі дн зі, маї вѣртос дѣпъ амѣзареа ка-
ралтїнеї ші дѣпъ стрѣмѣтареа авторитѣдї-
лор дїстрїктѣале дн Роші де Веде. —
Аїчі се фѣкѣ о таре грешалъ дн дече-
пїл трекѣт. Стѣпѣпїреа дн лок де а кѣт-
пѣра локѣл Zimnicia, каре е о пропрїе-
тате прїватъ а фамїлії Іпсіланте, ші де
а'л деклара де тѣрг лївер, дескїсе пегѣ-
дѣторїлор дн дїнѣтѣл ачеста зн ораш лї-
вер ла Алесандрія, каре е фоарте депѣр-
татъ де Дѣпѣре, ші дедѣ локѣторїлор о
констїтѣдїѣне тѣпїчіпалъ, пентръ каре дн
непорочїре чеї маї тѣлді компатріодї аї
пострі пѣ сѣпѣт дикъ матѣрї. Ла днченѣт
вресѣа Алесандрія фоарте таре, даръ къ
днчетѣл къѣѣ дн автономїа еї днтр'о а-
пархіе тоталъ, дн ачестѣ къѣѣ чеї маї
тѣлді орѣшанї трекѣрѣ ла Търн. Кѣ тѣте
ачестѣа е дикъ лѣкрѣ дестѣл де трїст къ
Zimnicia днсѣшї пѣ с'а фѣкѣт зн лок лї-
вер, къчі Търн п'аре о пѣсѣчїѣне атѣт де
фаворабїлъ, ші комѣпїкѣчїѣнеа днтре аче-
ста ші Нікополїа пѣ е аша де таре ка
днтре Zimnicia ші Сїстов.

Дн Търн плекарѣт песте Олт ла
Іслаз, каре се афлѣ дн о дистанць де 1 1/2
міліаре дела гѣра ачестѣї рѣѣ, пе рѣпа
Дѣпѣрїї, пропрїетате а прїнчіпелѣї домпї-
торїѣ. Аїчі пе арѣтарѣ пе рѣпа Істрѣлѣї
зн саркофог де о лѣпїтїме де 3 1/2 пічіѣре
ші де о лѣдїтїме ші днлѣдїтїме пропорціо-

патъ, ші зн алѣл маї тїк, каре пѣ де
тѣлт тїпп къѣѣсе дн апѣ ші пе каре авїа
дл пѣтѣрѣт къ тѣлѣтѣ остепеалъ сѣ'л скѣ-
тем афарѣ. Амѣндоаѣ сѣпѣт фоарте асе-
тїне челѣї дн тѣсѣл колеціѣлѣї націонал,
ші треѣѣе дн тот модѣл сокотїте де лѣ-
крѣрї romane. Дн чел дн вѣртъ афларѣт
пїѣе вѣкѣдї де кѣсте де копїл, пѣрдї де
о вроаскъ де фер ші о монетѣ де араѣтѣ
рѣдїнїтѣ пе каре пѣ се пѣтеа чїтї інскрїп-
чїѣнеа. Лѣпгѣ дѣпсѣл афларѣт дн апѣ
ші зн вѣрчїор тїк де пѣтѣлѣт. Дарѣ ко-
перѣлѣ саркофогѣлѣї ера рѣпѣт, ші пої а-
фларѣт пѣтаї о вѣкатѣ дн апѣ. — Аїчі
ла Іслаз днченѣе дрѣтѣл roman чел астер-
пѣт къ пїеатрѣ, каре дѣче пе лѣпгѣ Олт
ла Реска, ші деспре каре вом ворѣї маї
тѣрѣїѣ. Де вѣпѣ сеатѣ къ аїчі лѣпгѣ Дѣ-
пѣре есїстеа о четате романѣ, дарѣ рѣ-
пеле еї с'аѣ дѣрѣжат ші с'аѣ лѣат де Дѣ-
пѣре, каре а тѣпкат аїчі фоарте тѣлт дн
рѣпа чеа стѣпгѣ. Дн дрѣпѣл ачестѣї
лок се варсѣ рѣѣл Вітѣ дн Дѣпѣре, лѣп-
гѣ каре се афла векеа четате романѣ
Utum, ші къ каре ста дн комѣпїкѣчїѣне
атѣт четатеа дїснѣрѣтѣ дела Іслаз, кът
ші дрѣтѣл че дѣче де аїчі ла Реска. Да-
рѣ дакъ а фост зн под дн ачест лок? пѣ
пѣтѣї дескоперї.

Маї сѣс де Іслаз афларѣт пе рѣпа
Дѣпѣрїї о четате де пѣтѣлѣт лѣпгѣ де
500, ші латѣ де 130 пашї, днлѣпїдѣратѣ
къ доаѣ шапцѣрї. Ної пѣсерѣт пе дѣранї
сѣ сапе ла зн лок, дарѣ фѣрѣ вресн ре-
сѣлат.

Аша дарѣ, фѣрѣ а зѣбовї ачі маї
тѣлѣт, шерсерѣт ла Чемеї, зн лок каре
заче апроапе ла 4 міліаре департе дела
гѣра Олтѣлѣї, іарѣшї лѣпгѣ Дѣпѣре, дн

дрептѣл гѣрїи Іскрѣлѣи (саѣ а Ескѣлѣи че-лѣи векиѣ). Тот ачеаста е ши дистанда пе рѣпа дреаптѣ а Дѣпѣрїи дитре гѣра Ос-толѣлѣи ши а Іскрѣлѣи. Дѣпѣ спѣперѣа лѣи Прокопїѣ, zidi Івстїnian Императорїѣа аїчі дитре гѣрїле пѣмителор рѣѣрї зрѣтѣ-тоареле кастеле пе рѣпа Дѣпѣрїи: Lucerna-riaburgus, Lapidaria, Егума пѣмитѣ ши Utum, ши Palatiolum (Oescum ера де а стѣнга Іскрѣлѣи чева депѣртат де Дѣпѣре), din дрептѣл ачестѣи Palatiolum се афла, дѣпѣ спѣперѣа лѣи, четатеа Sicibila чеа репаратѣ де Івстїnian, каре конспѣл кѣ то-тѣл кѣ пѣсѣчиѣнеа Челеїлор пострї. Аїчі афларѣт ши пої пѣптрѣ дитѣиши датѣ рѣїне адеврѣрате. Тот планѣл Сїсївїдеї се по̀те лѣа, кѣчи фѣндаментеле zidѣрїлор ши шапѣл че дикѣзидїѣра четатеа, се кѣпоск преа вїне. Тотѣл формѣазѣ зп пѣтрат лѣог де 600, ши лат де 500 паши. Дн зпгїѣл чел де кѣтре Sїd-Ost се вѣд дн кѣ рѣїнеле стѣтѣтоаре але четѣделеї че се афлѣ пе о мїкѣ дн пѣлдїме. Чїментѣл, шѣрїшеа ши тѣрїеа кѣрѣмїзілор, тѣте шѣр-тѣрїсеск лѣкрѣл роман, вїсерїка чеа поаѣ де акѣта е zidїтѣ тотѣ din атарї кѣрѣмїзі ши пїетре romane, дитре каре тѣлте пѣр-тѣ инскрїпчїѣнї romane, дѣпѣ спѣперѣа мо-кѣторїлор, дарѣ тѣте сѣнт аша де дн-крѣстате дн zid, дн кѣт пѣ се поате чїтї нїмїка. Кїар ши астернѣтѣл вїсерїчеї е де кѣрѣмїзі romane; пе зпа вѣзѣи лїтерїле дитоарсе Даг р, їарѣ челелалте ера фѣрѣ инскрїпчїѣне.

Мѣлдїме де вѣсе ши де статѣе, парте де бронз, парте де марѣѣре, с'аѣ афлат ачі, ши акѣта се маї афлѣ фоарте тѣлте монете веки; пої дн шїїне кѣтпѣрарѣт де-ла дѣранї, кам ла 200 вѣкѣдї, челе маї

тѣлте де араѣтѣ, фѣрте пѣдїне де арѣїнт. Дар чеа че мерїтѣ маї тѣлте де а се дн-семна, е кѣ челе маї тѣлте сѣнт Ко-нстантїнї, Констандї, Івліанї ши Іовїанї, кѣ тоате кѣ се афлѣ ши алте маї веки, дарѣ маї пар.

Ачест фапт, зпїт кѣ ачела кѣ ачі дн Дѣпѣре се вѣд пїластрї де под кѣнд сва-де ана, дѣче неапѣрат ла идея, кѣ ачі а тревѣїт сѣ фїе фост zidїт подѣл чел фамос ал лѣи Константїн. — Аїчі, din мїжлоѣл четѣдїї, мерѣе ал доїлеа дрѣт roman а-стернѣт кѣ пїеатрѣ кѣтрѣ теазѣ-поапте ла Реска, зндѣ се знепѣе кѣ чел дела Іслаз ши апої дѣче пе лѣнгѣ Олт кѣтрѣ Рѣтнїк.

Дела Челеї дн сѣс, кам ла зп мїліарїѣ деографїк де департе, заче лѣнгѣ Дѣпѣре сатѣл Гродїнод, пропїетатеа Домнѣлїї преzїденте Дїмїтрїе Жїжїанѣ, зндѣ се а-фларѣ тавмеле де араѣтѣ honestae missionis челе пѣвїкате де мїне (Нѣмѣрѣл 1, томѣл I, паѣїна 24). — Маї сѣс пе Дѣ-пѣре 1° ла гѣра Жїжїлѣи, ла сатѣл Бекет, din дрептѣл Оревеї саѣ Регѣвеї (Regia-rium лѣи Птоlemeїѣ) се вѣд рѣїне веки; 2° асеменеа din дрептѣл Чївѣрѣлѣи (Ciabrus ла чеї веки); 3° ла гѣра Ломѣлѣи се вѣд пїластрїи зпїї под де лемн кѣнд сваде а-па; 4° din дрептѣл Вїдїѣлѣи (Вононїа ла чеї веки) ла Калафат се вѣд рѣїне де zї-дѣрї; 5° асеменеа ла Ісвоареле, ла Цїгѣ-паши, ши din сѣс де Бѣтѣдї, пе инсѣла сѣнт 40° 25', — 44° 30', се вѣд зрѣтѣ де кон-стрѣкчїѣнї антїче. — Дарѣ пої пѣ пѣтѣ-рѣт де астѣдатѣ сѣ зрѣтѣт маї департе рѣпа Дѣпѣрїи, пѣптрѣ-кѣ дореам сѣ ве-дем одатѣ Реска, ши прїп зрѣтаре тревѣї-рѣт сѣ лѣтѣ алтѣ дїрепчїѣне.

Ної кѣлкарѣт пе маї сѣс поменїтѣл

*)

дрѣм roman къ о съпервие де повледѣ антикъ ші тотдеодатъ къ зн адѣнк сѣмдѣмѣнтъ де дѣре, пѣскѣт дѣн компараціѣнеа шѣрѣмѣ стрѣвѣнлор пострѣ ші а мѣсеріѣ дѣ каре не афлѣм пої стрѣнепоці, — мерсерѣм не дѣнѣсѣл маї патрѣ мѣліаре, ші ажнсерѣм, дѣпѣ о аватере кѣтре апѣс, ла Каракалла, зн ораш сѣпт 42⁰ 5', — 44⁰ 10', каре'шѣ къпѣтъ пѣтеле де вѣпѣ сѣатѣ дела фѣндаторѣл сѣѣ Антоніа Каракалла, ші ші'л пѣстрѣ пѣлѣ дѣ зѣоа де асѣзѣ. Анѣм е капѣтала жѣдедѣлѣ Романѣдѣ, знѣл дѣн челе маї богате дѣ монѣменте веки дѣн тоатѣ Dacia австралѣ. Орашѣл ачеста се дѣфѣртѣсѣдѣ фѣарте прѣн сѣргѣнѣделе фѣстѣлѣ адмѣнѣстраторѣс Іоан Бѣвѣскѣ. Тоці лѣкѣиторѣи пѣтѣск къ зн профѣнд респѣкт пѣтеле ачестѣи вреднѣк адмѣнѣстраторѣс; дарѣ ші фѣрѣктеле адмѣнѣстратѣрѣи сале се вѣд дѣ адевр прѣтѣтѣндеа.

О четате веке трѣвѣе сѣѣ фѣе фѣост аїчѣ, къчѣ се маї афлѣ ічѣ ші коло фѣндементе де едѣфѣге веки къ тоате сѣмпеле де лѣкрѣ roman, къ тоате къ зѣдѣрѣле маї тѣрѣзѣи аѣ аконерѣт челе маї тѣлте зрѣме але челор веки. Ші аша е пѣсте тот локѣл къ четѣдѣме челе веки, знде се пѣсерѣ алте поѣе дѣ локѣл лор, рѣпеле се стрѣкарѣ ші материалѣл се дѣнтрѣвѣнѣдѣ пѣнтрѣ зѣдѣрѣле челе поѣе. Дарѣ афарѣ де ачестѣа аїчѣ маї есте о кѣзѣ каре дѣнгрѣвѣзѣл черчетарѣа антѣкѣтѣдѣи. Адекъ аїчѣ се адѣсе фѣарте тѣлѣт материал ші алте обѣекте антѣче дѣн вечѣнѣл лок Рѣска, аша дѣкѣт пѣ се поате лесне деосѣвѣ, че е ал орашѣлѣи ші че с'а адѣс де аїрѣа. Бѣсерѣка Ст. Мѣхаїл, каре дѣпѣ снѣсѣл комѣн с'а зѣдѣт де Мѣхаїл Бѣтѣазѣл, іарѣ дѣпѣ проѣавѣлітате

де Матеїс Басараѣа, е констрѣвѣтѣ тоатѣ де кѣрѣмѣзѣи romanе пѣлѣ ла о дѣлѣдѣме де 3 стѣлѣжѣнѣи. Челе маї тѣлте касе сѣѣ къ сѣпѣт къ тотѣл зѣдѣте сѣѣ дѣнкаї астерпѣте къ кѣрѣмѣзѣи веки romanе. Маї нѣчѣ о касѣ пѣ е дѣн ораш, каре сѣ пѣ поатѣ арѣта врео пѣеатрѣ romanѣ, ші пѣ е нѣчѣ зн локѣиторѣс каре сѣ п'аїѣвѣ кътеѣа монѣете romanе. —

(Ва зрѣма.)

СОБОР БІСЕРІЧЕСК.

О матерѣе фѣарте дѣнѣсѣмпѣатѣ ші де рѣсѣлтате фѣарте адѣнк тѣїетоаре есте ачѣаста а кѣрѣї сѣкѣртѣ дѣдѣчѣре мѣо пропѣсѣїс ачѣ. Сѣмѣд къ пѣ ера нѣчѣ дѣторѣнѣда нѣчѣ кѣетарѣа мѣа а атѣнѣде ачѣст обѣект дѣн сѣера теолоѣїлор; о фѣак тотѣш пѣнтрѣкъ тѣмпѣл не чере ачѣаста къ тот адѣнѣсѣл.

Клерѣрѣїле ромѣнѣлор дѣн дѣрѣїле ачѣстеа не вор ерта, дакъ не аскѣнѣзѣнд рѣѣл дѣнтрѣ нѣмѣк вѣм дѣнѣсѣмпѣа дѣадрѣпѣтѣл, къ ідеѣа ші скопѣл адѣнѣтрѣлор бѣсерѣчѣщѣи не каре ле пѣтѣм собѣрѣ сѣѣ сѣнѣбѣе ла пої есте атѣт де дѣнтѣпекатѣ, дѣкѣт челор маї тѣлѣдѣї ле трѣче ачѣст кѣзѣпѣт не ла зрѣкѣї токѣма кѣм ар авѣї орѣї че пѣтѣрѣ антѣкъ, че авѣа ар мерѣта врео дѣнкорѣдарѣ а кѣрѣїосѣтѣдѣї. Ної де ачѣастѣ дѣнпрѣцѣїрарѣе пѣ не мѣрѣм, дѣнатѣ че совѣтѣм, къ історѣа бѣсерѣчѣаскъ пѣ преа есте пѣпѣа де тѣте зѣлеме а поастрѣ, къ ла челе маї тѣлте епѣскопѣї ромѣнѣе авѣа се афлѣ сѣмѣвѣре де шѣїнѣде теолоѣїче ші бѣсерѣчѣщѣи ші не знде сѣпѣт ачѣелеа, не дѣнѣоѣдѣск пѣ маї пѣлѣ ла пѣрѣта сѣмѣнарѣїлѣї, знде рѣ-

тѣа ші кърциле: non vitae sed scholae, — къ чеі маі тѣлді дін поі не дндестѣлѣт дн прівінда дісціплінеі ші а канонаелор вісерічеді къ зн феліс де трѣданіе тѣрѣре, скърт къ кѣвѣнтѣл „совор“ не е кѣпоскѣт сінгѣр дін тіпикѣрі ші дін кѣзаніі кѣнд не віне съ ле чітїм, саѣ кѣнд съптем сіліді а ле аскѣлта де воіе де невоіе.

Асѣпра ізріцілор канонічі ші а історіцілор вісерічеді ар зѣчаа о греа дн сѣрчїпаре а пѣвлїка дн фолосѣл клерѣрілор ші дн літѣа ромѣлѣ тѣкар зпеле ратѣрі але історіеі ші а ледїсладілор вісерічеді, а пѣ сѣферї ка съ рѣтѣіе пѣмаі къ кѣт тіперїі кандідаді-клірічі апѣкаръ саѣ пѣ апѣкаръ а днѣвѣца прїп класе дн дої треї анї саѣ дн дѣл треї лѣні. Дін ачелаш есте ші подїа соворѣлї дедѣсъ не ларг, прекѣм пої пѣ вом фаче ачі.

Дншіі чеї 12 Апостолї де ші венїсерѣ престе еї літѣї де фок къ тот ентѣсіастѣл днсѣфлат де дѣхѣл сѣпнт пентрѣ а кѣпоаѣде ші а предїка адеѣрѣл, аѣ сїмдїт тревѣнѣца де а се адѣна ла зн лок, спре а се сѣѣтѣї ші а фаче планѣрі де дндрептарѣа лѣмеї прїп лѣдіреа адеѣрѣлї еванѣелїк, ші історїа неаѣ днсетнат къ дестѣлѣ грїжѣ діспѣтеле ескате днтре Павел ші днтре Петрѣ дн о асемеѣа адѣпаре. — Канонѣл 37 Апостолеск зїче: „De дѣл орї дн ап съ се факѣ совор де епісѣопї ші съ жѣдече днпрезѣлѣ деспре догмеле вѣнеї вредїнде ші прїчїпеле вісерічедї каре се вор днтѣмпла, съ ле іспрѣвіаскѣ.“ — Соворѣл чел маре дела Нікеа дн канонѣл 5 порѣвѣще, ка дн фїече епархіе епісѣопеаскѣ съ се адѣне совор де дѣл орї не ап, тнде съ се черче днтре алтеле ші ачеле віні пентрѣ каре епісѣопї

ар фї аѣрїсїт не знїі ші съ се аѣле, пѣ кѣтѣа епісѣопїі вор фї аѣрїсїт не чїнеѣа дін іѣдеалѣ, дін тѣніе ші дѣштѣніе ш. а. ш. а. Соворѣл ал 6-леа пѣмїт чел дела Трѣлла репоїеѣде ші днтѣреѣде леѣеа де а се фаче совѣрѣ, дар адаогѣ: „Іар фїїндкѣ пентрѣ пѣѣлїріле варварїлор саѣ пентрѣ алте прїчїні, каре се днтѣмплѣ маї тарїї вісерічїї пѣ пот фаче совѣрѣ де дѣл орї дн ап, с'аѣ сокотїт съ се факѣ совор одатѣ дн ап пентрѣ кѣселе вісерічедї, каре вор фї дн фїеѣе-каре епархіе шчл. шчл (Канонѣл 8).“ — Соворѣл ал шептелеа пѣзѣмаї рекѣпоаѣе дрептѣл ші даторїнѣца де а цїне совѣрѣ ші репоїеѣде тѣте канонаеле ешїте дн веакѣріле дїпайте дн прівінѣца ачѣаста, чї днкъ адаогѣ ла канонѣл 6: „Іар каре мїтрополїт пѣ ва днгрїжі а се фаче ачѣаста, аѣарѣ де врео сїлѣ саѣ невоіе ші пентрѣ врео прїчїлѣ кѣвіоасѣ, съ се педенсіаскѣ. Іар фїїндкѣ соворѣл се фаче пентрѣ лѣкрѣрі канонїче ші еванѣелїче, епісѣопїі дѣпѣ че се адѣлѣ тревѣе съ аїѣѣ грїжѣ маре ші невоїндѣ, ка дѣтпезеѣшїле ші фѣкѣтѣреле де віадѣ а лѣї Дѣтпезеѣ порѣвчї съ се цїе.“

Кѣнд ші кѣт аѣ днчетѣт а се рѣрі совѣрѣле агѣт дн вісерїка рѣсѣрїтеанѣ, кѣт ші дн чеа апѣсанѣ, кѣт аѣ днчетат маї не зрїтѣ дн челе маї тѣлте провінѣдїї, ар фї де маре інтерес а ле чїтї дін історїа вісерічѣаскѣ. Кѣт дн рѣсѣрїт маї вѣртос знїї дін днпѣрадії грѣчї авѣа патїтѣлѣ пестѣмпѣратѣ де а се аместѣа пѣпѣ ші дн діспѣтеле догматїче дін каре пѣ прїчепѣа нїмїк; дн че кїп кѣлѣгрїї трасерѣ къ днчетѣл тѣтѣ пѣтереа вісерічѣаскѣ дела преодїмеа де мїр ла сїне дн тѣлѣстїрї ші къ неодїхна лор продѣсерѣ

атътеа рѣсвоіе крѣпчене : ачесте фапте даѣ іарѣш прілеж вѣи де а кѣцета ші маі пе зрѣт де а дѣкеіа тотѣи : *abusus non tollit usum* = че е вѣи дѣ сіне, нѣ се по́те німічі пріи дѣтревѣицареа пѣкѣто́сь. —

Клерѣріе ромѣне ціпѣтаѣ еле сово́ръ? Аша се веде дѣпѣ маі тѣлте зрѣте історіче ші дакѣ с'ар черчета маі дѣ а діиc с'ар аѣла ші маі дѣведерат. Молдовеніі сѣпт Домпѣл Васіліе Лѣпѣл ціпѣръ зѣи собор таре дѣи каѣса патріархѣлѣі константінополітан Кіріл, каре ѳвсесе пѣрѣт де кѣлѣгріі іесвїді кѣ ар фї лѣпѣдат догмеле рѣсѣрітене ші с'ар фї калвініт. Де ачі дѣколо авем дѣи то́те провинцііле зрѣте де сово́ръ алегѣто́ре де епіскопі ші мітрополїді, модіфікате дѣисѣ тѣлт пріи аместекѣл міренілор. Аша дѣи Цара ромѣнеаскѣ ші дѣи Молдавіа, зѣнде общеаска адѣнаре дѣи чеасзріле де адецері ла сказѣне архіпѣсторещі се по́те сокоті кѣ се преѣчае дѣи собор кам дѣпѣ аналогіа Константінополѣлѣі, зѣнде ла адецереа де патріарх пѣпѣ аствїзі іаѣ парте ші міренїі. Аша пептрѣ Бѣнат ші Славонїа соборѣл еклесіастїк-міреан ла Карловіц, кѣ ачеа мікѣ рефлексїе, кѣ ромѣнітеа дѣи пѣрцїле Бѣнатѣлѣі кѣ то́гѣ іѣдеала са фїреаскѣ, де тѣлте орї преа пекѣтпѣтатѣ с'аѣ арѣтат дѣи ачест пѣнт пѣпѣ пайнте кѣ врео 15 ані ѳоарте пепѣсѣтоаре, ва кіар трѣндаѣѣ, дакѣ нѣ ші рѣѣ кѣпоскѣто́ре де але сале кѣдїнде. Дар нічі дѣитр'о провинціе сово́ръле вісерїченці п'аѣ ѳост пѣстрате ші практісате аша віне ва токма дѣи Трансїлванїа. Есте артікол дела 1579 треѣт ші дѣи кондіка Апрователор констітѣцїі, дѣитрѣ каре се зіче кѣрат, кѣ спр. п. адецерїле де мітрополїді саѣ епіскопі сѣ се ѳаѣѣ

пріи дѣивоїала комѣпѣ, адїкѣ пріи собор. — Георгіе Ракоці дѣи діплама датѣ ла а. 1643 Окт. 10. поѣлѣзі алес мітрополїт Стеѣфан Сїмїон ла пѣнтѣл 11 порѣпченѣе кѣрат, ка ачелаш мітрополїт се адѣне пе тот аѣл сїнод ѣенерал, спре а се сѣѣтѣзі кѣ ел деспре челе ѳолосітоаре клерѣлѣі ші вісерїчеї; — атѣта пѣзмаї, кѣ Ракоці авѣ політика сѣ адаѳе дѣи ачелаш пѣнт, ка соборѣл ромѣнеск сѣ чеарѣ дѣитрѣіреа хотѣрѣрілор сале ші дела сѣперїтентѣл калвінеск. Аша ера веакѣл. — Дѣи кондіка мітрополїеї дела Бѣкзрещїі ла ф. 18 се чїтеѣе, кѣ (дѣпѣ дескѣзнареа ші вѣтѣле мітрополїтѣлѣі Саѣа) саѣ алес ла а. 1680 Кір Іосїѳ іеромоѣхѣл де мітрополїт ал дѣтреї Ардеалѣлѣі тот „кѣ воїа протополїлор ші а крещїнілор правослаѣнічі карїі сѣпт аколо лѣкѣїторї.“

Дѣпѣ ѳѣкѣта зѣіре дѣи Ардеал кѣ вісерїка апѣсанѣ клерѣл зѣіт аѣ цїѣт пѣстра ѳоарте віне соборѣл. Протополїї кѣ кѣте дої преодї се адѣна дѣи тот аѣл, ші архїѣл Блажѣлѣі преѣт цїім аре зѣи ѳрѣмос пѣтѣр де акте де а ле сово́рълор пѣпѣ кѣтрѣ аніі 1770, ва ші маі дѣкоаче. Дѣи аніі пѣказзрілор европене політика преѣтп пе аїреа аша нічі дѣи Трансїлванїа нѣ преа сѣѳерї нічі адѣнѣрї вісерїченці.

Дѣи зілеле векі се маі ѳѣчеа ла мітрополїа трансїлѣанѣ ші о алѣ адѣнаре де 12 протополїі пе тот аѣл де до́ѣ орї, пе кареа ам пѣтеао пѣтмі зѣи ѳелїѣ де комїсіе, зѣи ѳелїѣ де репресентанѣтѣ а соборѣлѣі ѣенерал. Ачесте адѣнѣрї де 12 дѣи зілеле по́стре с'аѣ ѳѣкѣт кѣ тотѣл де прїсѣс дѣпѣ че се органисарѣ консісто́ре ставїле адміністратїѣ ші жѣдеѣѣтоаре, се рїдікѣ ші о грѣа пе'ндемѣнѣ, де а кіема toties quoties пе

кѣте 12 протопопѣ дѣн цѣвѣтѣрѣ шѣ маѣ
вечѣне шѣ маѣ депѣртате ла сказѣнѣ епѣ-
скопескѣ. Дѣнтрѣ ачѣеа съ нѣ пе дѣншеле
нѣмѣреа. Кѣвѣнтѣл лѣтѣнеск нѣ прѣ класѣк
consistorium дела consisto (стаѣ петрек
ла зѣ лок) нѣ дѣнсемнеазѣ алтѣ, декѣт зѣ
трѣвѣнал вѣсерѣческ стѣтѣторѣв, зѣ сѣат
totdeodatъ а епѣскопѣлѣв, ка ачѣста съ нѣ
ѣѣе сѣлѣт а шѣ сѣѣрѣта капѣл тот сѣнгѣр
дѣнтрѣ тоате казѣеле шѣ трѣвѣле, чѣ съ
аѣвѣ кѣ чѣне дѣнпѣрѣдѣ сарчѣна са чѣеа грѣеа,
прѣн карѣ скапѣ шѣ де тѣлте сѣнтѣлѣ дѣн
administracie, кѣчѣ ѣменѣ сѣнтѣм кѣ тодѣѣ. .

Мѣлт маѣ грѣеа вѣне дѣнтрѣварѣеа, дакѣ
совѣртѣле марѣ цѣперале дѣечесане маѣ сѣнт
трѣвѣтѣоре шѣ дакѣ дѣшѣ аѣ скопѣл лор
дѣн зѣлеле пѣстрѣе. Мѣлцѣ се аѣларѣ дѣн
апѣсенѣ карѣѣ трѣвѣнда совѣртѣлор о негарѣ
deadrentѣл. Дѣнтрѣ рѣсѣрѣтенѣ де шѣ
п'ам азѣт пе нѣмѣнѣ негѣндѣле, еѣ дѣнсѣ
дѣн фапѣтѣ леаѣ шѣерс дѣн чѣеле маѣ тѣлте
цѣрѣ, дѣнкѣт тоатѣ пѣтереа, леѣцѣслатѣвѣ,
жѣдекѣтоаре, адѣнѣстратѣвѣ шѣ есекѣтѣвѣ
с'аѣ адѣннат нѣмаѣ дѣн тѣнѣле епѣскопѣлор,
астѣелѣв, кѣт пе ла знеле локѣрѣ нѣчѣ кѣар
de adzparea чѣелор 12 саѣ де конѣсѣстоаре
нѣ се маѣ шѣе тѣлат; кам аша сѣнт рѣсѣ-
рѣтенѣ, еѣ чѣеа чѣ апѣрѣ дѣн граѣв кѣлка-
рѣ де атѣтеорѣ дѣн нѣчѣоре кѣ фапта.

Дакѣ скопѣл шѣ кѣдѣнда совѣртѣлор
ар ста нѣмаѣ дѣнтрѣ рѣстѣрѣнарѣеа шѣ дѣн-
пѣкарѣеа чѣртѣелор стрѣнс догѣматѣче, а-
тѣнчѣ ам зѣче шѣ поѣ, кѣ актѣвѣтатеа лор
прѣн декѣрѣсѣл веакѣрѣлор с'аѣ зѣнгѣстат
ѣоарте саѣ кѣ аѣ шѣ дѣнчетат кѣ тотѣл.
Дѣнсѣ нѣчѣ ла ачѣеастѣ дѣнтѣмпларѣе п'ам
кѣтеза а прѣтѣнде о дѣнчетаре тоталѣ пѣн-
трѣ тоцѣ вечѣѣ; пѣнтрѣ-кѣ де шѣ попѣртѣ-
ле Еврѣоѣеѣ ка де о сѣтѣ анѣ дѣнкоачѣе аѣ

кѣпѣтат атѣта жѣдекатѣ дѣн крѣрѣ, ка съ
нѣ маѣ дѣнчѣнгѣ чѣрте пѣтрѣвѣнѣче пѣнтрѣ
dogme пе карѣ нѣ ле прѣчѣп нѣчѣ теолодѣѣ
кѣ атѣт маѣ пѣдѣн мѣренѣ чѣеѣ сѣмплѣѣ, чѣ
еле се вѣкѣртѣ дакѣ'шѣ пот тѣртѣрѣсѣ крѣ-
дѣнда пѣтѣрѣвѣратѣе прѣн кѣпоскѣтѣл сѣмѣол
(кред дѣнтрѣ зѣлѣ Dzeѣ): тотѣш се маѣ
пѣте дѣнтѣмпла шѣ акѣта, ка ѣар сѣ'шѣ
скоатѣ капѣл зѣ ерес поѣ спр. п. ка ал
лѣѣ Кѣарѣс дѣн Грѣчѣа, ка а Ронгѣѣдѣлор
дѣн Церѣманѣа шѣ дѣнкорѣдѣчѣнеа съ крѣеаскѣ
кѣ тѣрѣе, дѣнкѣт нѣмаѣ прѣн о адѣннарѣе вѣсе-
рѣчѣеаскѣ съ се поатѣ дѣнпѣкѣ саѣ детѣр-
тѣна. Декѣ скопѣл пе карѣ'л цѣнеп поѣ дѣн
прѣвѣнда совоарѣлор вѣсерѣчѣнѣѣ есте нѣмаѣ
партеа моралѣ а крѣдѣндеѣ крѣдѣне, тот-
deodatъ шѣ дѣсчѣплѣна саѣ адѣкѣт леѣцѣвѣрѣле
шѣ адѣнѣстраѣѣле вѣсерѣчѣнѣѣ. Се аѣлѣ дѣн-
сѣ, карѣѣ шѣ ачѣеастѣ сѣѣрѣ шѣ дрепт ал со-
вѣртѣлор дѣн неагѣт зѣкѣнд, кѣ атѣт де мо-
рала крѣдѣнѣвѣ кѣт шѣ де дѣсчѣплѣна вѣсерѣ-
чѣелор дѣнгрѣжѣеск епѣскопѣѣ шѣ сѣатѣрѣле
лор. Спрѣе а рѣстѣрѣна opѣnѣa ачѣеаста нѣ
с'ар чѣере декѣт съ лѣзѣт пе конѣтрарѣѣ по-
щрѣѣ де тѣлѣ, сѣѣ прѣѣтѣлѣт прѣн о сѣ-
тѣтѣ марѣ де епархѣѣ епѣскопѣнѣѣ шѣ сѣ ле
арѣтѣт нѣпѣтѣт шѣ дѣн фапѣтѣ, кѣ пе лѣагѣт
тоатѣ сѣѣнденѣа епѣскопѣлор рѣспѣктѣвѣ мо-
ралѣтатеа крѣдѣнѣлор аѣ ажѣнс пѣтатѣ шѣ
вѣжѣкорѣтѣ, дѣсчѣплѣна кѣлкатѣ дѣн нѣчѣоре,
дѣнвѣдѣтѣрѣле евангѣлѣѣѣ дѣте вѣтѣрѣѣ кѣ
тотѣл, ставѣлѣ лѣѣ Хрѣстѣс плѣн де лѣнѣ
рѣпѣиторѣ. Тотѣе ачѣестѣ пѣнтрѣ чѣе? Пѣнтрѣ
кѣ епѣскопѣѣ дѣнкѣ аѣ нѣмаѣ кѣте доѣ окѣ шѣ
пѣнтрѣ-кѣ вѣсѣтаѣѣле лор нѣ пот сѣплѣнѣ
прѣвѣгерѣеа маѣ тѣлтора, кѣчѣ ла тѣмпѣрѣѣ
де вѣсѣтаѣѣѣ (кѣнд ачѣелеа се пот ѣачѣе) крѣ-
дѣнѣнѣ сѣнт аша вѣкленѣ, дѣнкѣт се сѣмеск а
арѣта епѣскопѣлор тот нѣмаѣ латѣрѣле чѣеле

сървѣторещи, iar лена, негрѣжа, прѣдѣч
неа аверимор комѣнале вѣсеричещи се аскѣн-
де сѣпт шепте вѣлзри. Дитр'ачеа съ мер-
цет ла алтеле.

Къ че дрепт се пѣте претинде, ка зп
сѣнгър епископ дп епархѣа са съ фѣе дп ста-
ре а гъчи тѣте пѣказъриле, тѣте тревѣинделе
ши неажѣнселе клерѣлѣи ши а шѣренѣлор?
De unde съ скѣтъ зп сѣнгър вѣрват планѣри
пентрѣ дпвѣлѣтъдѣреа вѣсеричелор, пентрѣ
вреддереа де преодѣ маѣ вѣлѣи ши маѣ сѣицѣи,
пентрѣ дптемеѣереа де шкоале, пентрѣ
ажѣтареа ши пенсѣонареа клеричѣлор непѣ-
тинчѣши? Кѣм ш'ар лѣа зп епископ дре-
птѣла де а дппѣка пѣмаѣ дп пѣтеле съѣ
о сѣмѣ де рѣпортѣри колѣзѣрѣсе каре с'ар
арѣта дптре вѣсерѣка са ши дптре стат,
саѣ дптре а са ши дптре алте вѣсеричѣи ши
копѣсѣи? Шп епископ не лѣпгъ чеа маѣ кѣ-
ратѣ воѣицѣ ши кѣар не лѣпгъ венѣтѣри
дпсѣмѣлѣтѣре де unde съ пѣтъ копѣри не-
пѣмѣрателе лѣпсе фѣанѣиале вѣсеричещи,
дакъ дпсѣш клерѣл дпкредѣицат де тревѣ-
инда лор пѣ ва вѣта ши пѣ ва жѣртѣѣ дела
сѣне? Дакъ епархѣиле епископещи дпн веа-
кѣриле пѣстре ар кѣрпѣнде парохѣи ши пѣ-
мѣр де сѣфлете пѣмаѣ ка дп веакѣриле дпн
тѣи, пѣчи кѣт прѣтопѣиатѣриле де акѣта,
атѣпчѣ епископѣлор лѣар венѣ маѣ зппор а
пѣтѣрѣнде ши а прѣвегѣа ла тѣте; iar а фѣ
епископ ла сѣте мѣи де сѣфлете, а прѣвегѣа
асѣпра пѣртѣриѣ атѣтор сѣте де преодѣи ши
маѣ вѣлѣи ши маѣ слаѣи, аѣ пѣ есте ачѣаста
о сарѣилѣ къ тотѣл апѣсѣтоаре? Нѣ не-
гѣм къ п'ар фѣ есчѣпѣдѣи, unde зп епископ
дпделѣнт ши сѣлѣнт фаче пентрѣ аѣ сѣи
маѣ мѣлѣт вѣне сѣнгър не дпкѣркат де маѣ
мѣлѣи, маѣ вѣртѣс дакъ епархѣа дѣ есте
мѣкѣ; дпсѣ ачѣ се ворѣеще де прѣпчѣп,
кѣм ар фѣ маѣ вѣне: фѣрѣ пѣчи зп собѣр
прѣсте тот, саѣ къ ѣнѣтѣгѣтѣл ачѣста тот

маѣ е дпкѣ фѣлѣсѣторѣв. Дпсѣршѣт вѣ
дптреѣ: есте кѣемат пѣмаѣ епископѣл сѣн-
гър а сѣлѣпѣи саѣ лѣпса атѣтор леѣѣвѣри дѣс-
чѣпѣларе, не каре дрептѣл, правѣла вѣсерѣ-
чѣаскѣ пѣ леаѣ прѣвѣзѣт ши пѣ леаѣ пѣтѣт
прѣведѣа маѣ пѣинте кѣ кътеѣа сѣте де апѣ
пентрѣ веакѣл пѣостѣрѣ, саѣ а модѣфика зпѣ-
ле канѣане, вѣне пѣинте къ о мѣиѣ де аѣи,
iar астѣзѣи къ тотѣл непѣрѣкѣтивѣле саѣ ши
сѣпѣнтѣоаре, дакъ пѣ ши рѣдѣколе пентрѣ
стареа, дппрѣѣѣвѣрѣриле ши рапѣртѣриле
пѣостѣре.

Дп адеѣвѣр токѣта ши дптре romano-
католичѣи с'аѣ рѣдѣкат гласѣри сѣриѣасе дп
тѣмпѣриле пѣостѣре, дѣрѣтоаре ка ши прѣо-
дѣиѣеа, ва ши мѣренѣи съ ѣа парте ла адмѣ-
нѣстраѣиа вѣсерѣчѣаскѣ прѣп адѣлѣри. Напѣ-
леон пѣ пѣтѣ дппѣка дѣфѣрѣнделе къ папа
Рѣмѣи пѣлѣ пѣ десѣисе зп собѣр мѣре
наѣиѣнал дп Парѣс ла 29. Iunie 1801.

Дар азѣрѣм не зпѣи мѣстрѣндѣне аша:
„Воѣи карѣи апѣраѣдѣ дрептѣл собѣрѣлор
вѣдѣи тотѣоатѣ воѣицѣ де а рѣстрѣиѣе пѣ-
тереа епископѣаскѣ.“

Noi дпн партене прѣтѣстѣм дп контра
ачѣстеѣ дпвѣлѣри. Потѣстѣтеа епископѣлор
е рѣгѣлатѣ прѣп фѣптеле апѣстѣлѣлор ши
прѣп о сѣмѣ де канѣоне, дпкѣт ши поѣ неам
мѣрат, кѣм зпѣи аѣ алѣпекат а кѣде, къ ши
ѣрѣдѣкѣѣа епископѣлор апѣсѣнѣ ши рѣсѣри-
тенѣ п'ар тревѣи съ фѣе маѣ мѣре дѣкѣт а
сѣперѣнтѣндѣлор прѣтѣстанѣи; дар де ал-
тѣ парте дѣим ши ачѣеа, къ сѣфера актѣвѣтѣ-
дѣи собѣрѣлор, дпкѣ пѣте фѣи кѣпѣскѣтѣ
тот дпн канѣоне, пѣмаѣ съ воѣим а о кѣлѣще.
Дпсѣршѣт апѣрѣнд пѣчѣсѣтѣтеа собѣ-
рѣлор къ ачѣеа пѣ дѣтерѣмѣлѣм, дакъ дре-
птѣл ши гласѣл лор есте дп тоате стрѣис
леѣѣвѣтѣв ши контролѣторѣв, саѣ пѣмаѣ коп-
сѣлатѣв (сѣфѣтѣторѣв), чѣи ачѣеастѣ дѣспѣтѣ
о лѣсѣм не сѣаѣта алѣтора, дптѣрѣим пѣмаѣ,
къ дакъ вѣотѣриле собѣоарѣлор ар фѣи кѣрат
пѣмаѣ копсѣлатѣвѣе, еле тотѣш ар фѣи де неа-
пѣратѣ тревѣицѣе. Г. Барѣц.